

Danyýel Kitaby - Yetmiş Sekizinji San

Dört Ýigrenç Zadyň Üsti Açylyşy: Laodikiýa Adventizmindäki Pitneçiligiň Taryhy Paralleli

Jeff Pippenger

2024-02-11

Amorlaryň taryhy, Hudaýyň gazabynyň Laodikiýa adventizmine garşy ýerine ýetirilýän wagtyny suratlandyrmak üçin ulanylýar. Uýamyz Waýt, Hudaýyň Öz jezasy ýerine ýetirmek üçin bellän wagtynyň ahyrky günlerde ýüz kyrk dört mün möhürlenende-de, Hudaýyň Öz gazabyny Amorlaryň üstüne inderen wagtyndaky ýaly birdigini görkezýär. Ol şeýle diýýär: “Amorlar halky butparazlygy we ahlak taýdan zaýalanmagy bilen göze ilýän bolsa-da, olaryň etmişleriniň kasesi heniz dolmandy... Rehimli Ýaradýan olaryň etmişine dördünji nesle çenli sabyr etmäge taýýardy. Şondan soň, eger ýagdaýa oňyn üýtgeşme bolmasa, Onuň hökümleri olaryň üstüne inmelidi. Ýalňyşmaz takyklyk bilen Çäksiz Zat henizem ähli milletler bilen hasap saklaýar. Onuň merhemeti toba çagyryşlary bilen hödürlenýärkä, bu hasap açyk galar; emma sanlar Hudaýyň bellän belli bir möçberine ýetende, Onuň gazabynyň gullugy başlanýar. Hasap ýapylýar. Ylahy sabyr gutarýar.”

Waýt uýa, ýüz kyrk dört mün möhürlenişiniň Hezekiýeliň şekillendirişinde, Laodikiýäniň Adventizmine garşy Hudaýyň gazabynyň hyzmatynyň olaryň günä-kesbiniň kasesi dolanda başlanýandygyny aç-açan baglanyşdyrýar; bu käse bolsa dördünji nesilde öz dolulygyna ýetýär. Bu maglumatlaryň ählisi sekizinji bapda başlanan, barha güýçlenýän dört ýigrenji zady şekillendirýän görnüşiniň mazmunynda beýan edilýär.

Soňra Ol maňa şeýle diýdi: «Eý, ynsan ogly, indi gözüňi demirgazyk tarapa galdyr». Men hem gözlerimi demirgazyk tarapa galdyrdym, we ine, gurbanlyk ojagynyň derwezesiniň demirgazyk tarapynda, girelgede gabanjaňlygyň bu şekili bardy. Ol ýene maňa şeýle diýdi: «Eý, ynsan ogly, olaryň edýän işlerini görýäňmi? Ysraýyl öýüniň bu ýerde edýän uly ýigrençli işlerini görýäňmi? Şol sebäpli Men Öz mukaddes ýerimden daşlaşmaly bolaryn. Emma sen ýene bir öwrül, onda mundan-da beter ýigrençli işleri görersiň». Soň Ol meni howlynyň gapysyna getirdi; men seredemde, ine, diwarda bir deşik bardy. Şonda Ol maňa şeýle diýdi: «Eý, ynsan ogly, indi diwary gaz». Men diwary gazanymda, ine, bir gapy göründi. Ol maňa şeýle diýdi: «Içeri gir-de, olaryň bu ýerde edýän pis ýigrençli işlerini gör». Şeýlelikde men içeri girdim we gördüm; ine, her hili süýrenijileriň şekilleri, ýigrençli haýwanlar we Ysraýyl öýüniň ähli butlary daş-töwerekdäki diwara nagyşlanypdy. Olaryň önünde Ysraýyl öýüniň ýaşulularyndan yetmiş adam durdy; olaryň ortasynda Şafanyň ogly Ýaazanyýa durdy. Her biriniň elinde öz tütetgi gaby bardy, we hoşboý ysly tütediniň galyň buludy ýokary galýardy. Şonda Ol maňa şeýle diýdi: «Eý, ynsan ogly, Ysraýyl öýüniň ýaşulularynyň garaňkylykda, her biriniň öz şekiller otagynda näme edýändigini gördüňmi? Çünki olar: “Reb bizi görenok; Reb ýeri terk etdi” diýýärler». Ol maňa ýene şeýle diýdi: «Ýene bir öwrül, onda olaryň edýän mundan-da beter ýigrençli işlerini görersiň». Soň Ol meni Rebbiň öýüniň demirgazyga tarap bolan derwezesiniň gapysyna getirdi; we ine, şol ýerde Tammuz üçin aglap oturan aýallar bardy.

Soňra ol maňa şeýle diýdi: «Eý, ynsan ogly, muny gördüňmi? Ýene bir sapar ýüzüňi öwür, şulardan hem beter nejislikleri görersiň». Şeýlelikde ol meni Rebbiň öýüniň içki howlusyna getirdi; ine, Rebbiň ybadathanasynyň gapysynda, eýwan bilen gurbanlyk sypasynyň arasynda, ýüzleri gündogara bakyp, arkalaryny Rebbiň ybadathanasyna öwren, takmynan ýigrimi baş adam bardy; olar gündogara tarap güneşe sežde edýärdiler. Soňra ol maňa şeýle diýdi: «Eý, ynsan ogly, muny gördüňmi? Ýahuda nesli üçin bu ýerde edýän nejislikleri az zatmy? Çünki olar ýurdy zorlukdan doldurdylar we meni gazaba mündermek üçin ýene dolandylar; ine, şahany burunlaryna tutýarlar. Şonuň üçin Men hem gaharym bilen hereket ederin: gözüm olary aýamaz, rehmet hem etmerin; olar gulagyma batly ses bilen gygyrsalar-da, Men olary diňlemerin». Ezeziel 8:5–18.

Hezekiel gurbanlyk kürsüsiniň derwezesiniň girişinde gabanjaňlyk şekiliniň dikeldilmegi bilen bagly ilkinji ýigrenji zady görkezip alnandan soň, oňa gabanjaňlyk şekilinden hem has beýik ýigrenji zatlaryň görkeziljekdigi habar berilýär. Ikinji ýigrenji zat gizlin otaglar arkaly şekillendirilýär; şol ýerde gadymy erkekler hökmünde görkezilen ýolbaşçylar, hoşboý ysly tütetgi arkaly görkezilen dogadilegleri hödürlep, Rebbiň ýeri terk edendigini we olary görmeýändigini ygylan edýärler. Emma Hezekiele bulardan hem has beýik ýigrenji zatlary görjekdigi habar berilýär.

Üçünji ýigrençlik «Tammuz üçin aglaýan aýallar» arkaly görkezilýär, emma ondan hem has uly bir ýigrençlik bar; çünki dördünji ýigrençlik ybadathana arkasyny öwrüp, güneşe sežde edýän ýigrimi baş adamdan ybarat bir ýolbaşçylygy görkezýär.

Dördünji nejislikte şeýle höküm çykarylýar: “garry adamlar” “ýurdy zorluk bilen doldurdylar we meni gaharlandyrmaga ýene-de dolandylar; ynha, olar şahany burnuna tutýarlar.” “Gaharlandyryş günü” Hudaýyň gazap gullugynyň başlanýan günüdür; edil gadymy Ysraýylda bolşy ýaly, olar wada berlen Ýer hakda Ýeşuwanyň we Kalebiň habaryny ret edenlerinde şeýle boldy. Möhürleme habarynyň ret edilmegi Iýerusalim üçin ýazyk käsesiniň dolandygyny görkezýär. Ýeşuwa bilen Kaleb az sanly topary aňladýar; olar ybadathanadaky we ýurtdaky nejislikler üçin inňildeýän we perýat edýän wepaly azlykdyr.

Şonda Musa bilen Harun, Ysraýyl ogullarynyň jemagatyň ähli ýygnagynyň önünde ýüzin düşdüler. Ýeri barlap görenleriň arasyndan Nunyň ogly Ýeşuwa bilen Ýefunnäniň ogly Kaleb hem eşiklerini ýyrttdylar. Olar Ysraýyl ogullarynyň ähli jemagatyna şeýle diýip sözlediler: “Biz onuň içinden geçip, barlan ýerimiz juda gowy ýerdir. Eger Reb bizdenrazy bolsa, onda Ol bizi bu ýurda girizer we ony bize berer; ol süýt bilen bal akýan ýurt bolup durýar. Diňe Rebbe garşy baş götermäň, ol ýurduň halkyndan hem gorkmaň; çünki olar biziň üçin çörekdir. Olaryň goragy özlerinden aýryldy, Reb bolsa biziň bilendir. Olardan gorkmaň.” Emma ähli jemagat olary daş bilen daşlamagy buýurdy. Şonda Rebbiň şöhraty ähli Ysraýyl ogullarynyň önünde jemagat çadyrynda peýda boldy. Reb Musa şeýle diýdi: “Bu halk maňa näçe wagta çenli hormatsyzlyk eder? Aralarynda görkezýän ähli alamatlaryma garamazdan, olar maňa näçe wagta çenli ynanmazlar? Men olary mergi bilen uraryn, olary mirasdan mahrum ederin, senden bolsa olardan has beýik we has güýçli bir millet emele getirerin.” Sanlar 14:5–12.

Sanlar kitabynda, şeýle hem Hezekiýelde gozgalaňçylaryň ýüze çykaran “gaharlandyrmasy”, olaryň aýan edilen “alamatlary” ykrar etmekden ýüz öwürmegine esaslanýar. Musanyň döwründe

ret edilen “alamatlar”, Milleritleriň taryhynda Hudaýyň güýjüniň ýüze çykyşyny nusgalaýan “alamatlardy”. Gadymy Ysraýyl öz esas goýujy taryhynda Onuň güýjüniň ýüze çykyşynyň “alamatlaryny” ret etmek bilen Hudaýy gaharlandyrdy. Ýüz kyrk dört müňüň möhürleş diňe hem häzirki Ysraýyl soňky günlerde gaýtalanýan Ýarygije Gykylygynyň taryhynyň gaýtalanşyny “tanamaga” mümkinçilik bermeli bolan hut şol esas goýujy taryhy “alamat” hökmünde ret edýär (oňa arkasyny öwürýär).

Hudaý pitneçilere Hudaýyň güýjüniň ýüze çykmagynyň gaýtalanşyny görmäge ýol berýär, çünki diňe soňky ýagyş däl, eýsem hakykaty söýýänleriň arasynda bolan bolsadylar, olary halas ederdi diýlen şol hakykatyň özi-de Hudaýyň güýjüniň ýüze çykmagynyň gaýtalanşy bolupdy.

Hezekieliň sekizinji babyndaky dört nejisligiň Laodikiýa adventizminiň dört nesliniň nyşanlary hökmünde kesgitleniş ahyrky günlerde Ýahuda taýpasynyň Arslany tarapyndan açylýan habaryň bir bölegidir. Birinji nesil 1863-nji ýyldaky gozalaň bilen başlady, we ýigrimi baş ýyl soň, 1888-nji ýylda, gizlin otaglaryň nyşany bilen ikinji nesliň başlangyjyny bellän gozalaň ýüze çykdy. Otuz bir ýyl soň, 1919-njy ýylda, W. W. Preskott tarapyndan ýazylan, “The Doctrine of Christ” atly kitabyň neşir edilmegi üçünji nesliň başlangyjyny belläpdi; muny Hezekiel Tamuz üçin aglaýan aýallar hökmünde görkezýärdi. Şondan otuz sekiz ýyl soň, 1957-nji ýylda, “Questions on Doctrine” atly kitabyň neşir edilmegi bilen dördünji nesil gelip ýetdi; bu nesil pitneçileriň gündogardan çykýan möhürleme habaryna garşy öwrüljek we güne sežde etjek wagtyňy kesgitleýär.

Biz 1888-nji ýylda Minneapolis Baş Konferensiýasyna gelen Laodikeýa Adventizminiň pitnesiniň ikinji neslini gözden geçirmäge başlarys. Ýatda saklamak möhümdir: Hezekiýeliň dört ýigrenji işiniň hemmesi Iýerusalimde bolup geçýär; olar pitnäniň barha öňe gidýän taryhyny aňladýan hem bolsa, hemişe ahyrky günlerde Laodikeýa Adventizmini aňladýan şäheriň içinde bolup geçýän pitnä ýüzlenýär.

Ierusalimiň weýran edilmeginiň alamatlarynyň biri hökmünde Mesih şeýle diýdi: “Köp ýalan pygamberler çykarlar we köp adamlary azdyrarlar.” Hakykatdan-da ýalan pygamberler çykdy, haky azdyrdy we köpleri çölara alyp gitdi. Gudratly güýje eýediklerini öňe sürýän jadygöýler we sehrgeler adamlary özlerinden soň daglaryň tenhalyklaryna çekip gitdiler. Emma bu pygamberlik diňe şol wagt üçin däl, eýsem ahyrky günler üçin hem aýdylan dy. Bu alamat Ikinji Gelişiň alamaty hökmünde berildi. Häzir hem ýalan mesihler we ýalan pygamberler Onuň şägirtlerini azdyrmak üçin alamatlar we täsinlikler görkezýärler. “Ine, Ol çölde” diýen ses eşidilmeýärmí? Mesihe tapylmak umydy bilen müňlerçe adam çöle gitmedi mi? We aradan çykan ruhlar bilen gatnaşyk saklaýandyklaryny aýdýan adamlaryň müňlerçe ýygnaklaryndan häzirki wagtda hem “Ine, Ol gizlin otaglarda” diýen çagyryş eşidilmeýärmí? Bu hut spiritizmiň öňe sürýän talabyndyr. Emma Mesih näme diýýär? “Muňa ynanmaňlar. Çünki ýyldyrym gündogardan çykyp, günbatara çenli şöhle saçsy ýaly, Ynsan Oglunyň gelişi hem şeýle bolar.” The Desire of Ages, 631.

Gizlin jaýlar spiritizmiň nyşanydyr, we Hezekiýel kitabyňyň sekizinji babyndaky ikinji nejislik, ýer ýüzüne degişli şekilleriň gizlinlikde diwarlara asylan ybadathananyň içinde bolup geçýär.

Şeýlelik bilen men içeri girdim-de gördüm; ine, töweregindäki diwaryň ýüzüne süýrenijileriň her dürli şekilleri, nejis haýwanlar we Ysraýyl öýüniň ähli butlary şekillendirilipdir. Olaryň önünde Ysraýyl öýüniň ýaşulyларыndan ýetmiş adam durdy; olaryň arasynda Şafanyň ogly Ýaazanyýa hem durdy; her bir adamyň elinde öz tütetgi gapy bardy, we hoşboý tütetginiň galyň buludy ýokary göterilýärdi. Şonda Ol maňa şeýle diýdi: «Eý adam ogly, sen Ysraýyl öýüniň ýaşulyларыnyň garaňkylykda, her biriniň öz hyýal otagларыnda näme edýändigini gördüňmi? Çünki olar: “Reb bizi görenok; Reb ýeri terk etdi” diýip aýdýarlar». Hezekiýel 8:10–12.

Hezekiýel ybadathananyň diwarларыnda “Ysraýyl öýüniň butларыny, diwarlara şekillendirilen görmüşde” görýär, emma oňa açyk-aýdyň şeýle diýilýär: bu gozgalaň şol gadymy ýaşulularyň hersiniň hem “hyýal otagларыnyň” içinde bolup geçýär. Hakyky ybadathananyň içindäki gozgalaň ynsan ybadathanasynyň içindäki gozgalaňy aýan edýär.

«Ybadathanadan alyjylaryň we satyjylaryň kowup çykarylmany arkaly Isa Öz wezipesini — ýüregi günäniň hapalygyndan, jany bozyan dünýewi höweslerden, nebisjeň isleglerden we erbet endiklerden arassalamak wezipesini yglan etdi. — Malaky 3:1–3 sitata getirildi». The Desire of Ages, 161.

Ikinji ýigrençlik, ýygnagyň içinde-de, ýygnagyň goragçylary bolmaly ýaşulularyň aňларыnda-da pislighiň ýüze çykmagyny aňladýardy. Ol ýerde ýüze çykýan pislik spiritizmiň pisligidir. Nuhuň günlerinde, adamlaryň ýürekleriniň her bir hyýaly pis bolanda, sil önündäki nesil özleriniň haramlyklarynyň käsesini doldurypdy.

Hudaý ýer yüzünde adamyň ýamanlygynyň uludygyny we onuň ýüreginiň pikirleriniň her bir niýetiniň hemişe diňe ýamanlykdygyny gördi. Gelip çykyş 6:5.

Ikinji nesil ruhçulygyň haçan Iýerusalimiň ýolbaşçylарыnyň arasyna hem-de Laodikeýa Adventizminiň korporatiw gurluşyna girendigini kesgitleýär. “Ysraýyl öýüniň ýaşululary” özleriniň “şekiller” “otagларыnda”, “garaňkylykda” näme etdiler — bu olaryň ýürekleriniň “oý-pikirleriniň her bir hyýalynyň diňe erbetlikdigini” ýüze çykarýar. Uýamyz Waýt Iýerusalimiň heläkçiliginiň dünýäniň ahyryny aňladandygyny açyk beýan edýär, şeýle hem Nuhuň günlerindäki sil hakdaky şaýatlyk hem dünýäniň ahyryny aňladýar. Ahyrky günlerde hakykat arkaly mukaddeslenmekden ýüz öwürýänler, Ezekeiliň sekizinji babyndaky ikinji ýigrenji zat bilen şekillendirilişi ýaly, ruhçulyk tarapyndan gapylýar.

Hezekieliň ikinji ýigrenji zady 1888-nji ýylda gelen pitneçiligi aňladýar hem-de ikinji nesliň nyşanyna öwrülýär; emma munuň bilen çäklenmän, 1888-nji ýyl hem-de onuň aňladýan ýa-da onuň arkaly aňladylýan ähli zatlar 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda gaýtalandy. Uýam Waýt 1888-nji ýylda Ylham kitaby on sekizinji bapdaky kuwwatly perişdäniň inendigini anyk belleýär; şonuň üçin bu taryh Nýu-Ýork şäheriniň beýik binalarynyň Hudaýyň bir degşi bilen ýykylmaly wagtyny aňladýar we Ylham kitaby, on sekizinji bap, birinji aýatdan üçünji aýada çenli ýerine ýetmelidi.

“Öňden kabul edilen pikirlerden ýüz öwürmäge islegsizlik we bu hakykaty kabul etmezlik, Minneapolisde Doganyň Waggoner we Jones arkaly Rebbiň habaryna garşy görkezilen

garşylygyň ep-esli böleginiň düýbünde ýatýardy. Şol garşylygy tutaşdyrmak bilen Şeýtan, Hudaýyň öz halkyna bermäge yhlas eden Mukaddes Ruhun aýratyn güýjüni uly derejede olardan daşda saklamagy başardy. Duşman olaryň Pentikost gününden soň resullaryň wagyz edişleri ýaly hakykaty dünýä ýetirmekde özläriniňki bolup biljek täsirliligi gazanmaklarynyň önüni aldy. Bütün ýeri Öz şöhraty bilen ýagtyltmaly bolan nur garşylyga sezewar edildi, we öz doganlarymyzyň hereketi arkaly ol nur dünýäden uly derejede daşda saklanyp gelindi.”
Selected Messages, 1-nji kitap, 235.

1888-nji ýylyň taryhy, 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda gelen giç ýagşyň habarynyň ret edilişine degişli mysaly berdi. 1888, Ezekiýeliň ikinji ýigrenjiligi arkaly şekillendirilýän Laodikeýaly Adventizmiň ikinji nesliniň nyşanydyr, we şol taryhyň öz içinde Ezekiýeldäki ýetmiş ýaşulular arkaly önünden görkezilen pitne kesgitlenýär. Olaryň pitnesi ruhçylygy aňladýardy we Nuhun döwründe synag möhlediniň kasesiniň dolup ýetmegi bilen ugurdaşdy. Habaryň ret edilmegi, ýolbaşçylygyň giç ýagşyň habaryny ret edişini görkezdi; ol habar Yslamyň üçünji Weýiniň gelendigini kesgitlemelidi.

«Giçki ýagmyr Hudaýyň halkynyň üstüne ýagmalydyr. Gudratly bir perişde gökden inmeli, bütün ýer ýüzi hem onuň şöhraty bilen ýagtyldylymalydyr». Review and Herald, 21-nji aprel, 1891.

1888-nji ýylda habary ret eden ýolbaşçylyk, 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda Yslamyň habarynyň ret edilişini öňden şekillendirdi, emma Hudaý ol ýolbaşçylaryň özlerine garşy edýän hökminiň bir bölegi hökmünde olaryň şaýat boljak gudratly güýjün ýüze çykmagyny döretmegi niýet edýär. Soňky ýagmyryň güýjüniň ýüze çykmagy möhürleniş döwrüniň ahyrynda bolup geçýär. Ol 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda başlady, ýöne Vahý on birinji bapdaky üç ýarym günün ahyrynda, “uly ýertitre” gelende, öz in ýokary derejesine ýetýär.

1888-nji ýylyň habary Laodikeýa habarydy; bu, şol wagt geçilip barylýan öňki saýlanan halk üçin edilen in soňky çagyryşdy.

“A. T. Jones we E. J. Waggoner arkaly bize berlen habar, Laodikiýa ýygnagyna berlen Hudaýyň habarydyr; hakykata ynanýandygyny ykrar edip-de, Hudaý tarapyndan berlen şöhleleri başgalara şöhlelendirmeyän her kimiň ýagdaýyna waý bolsun.” The 1888 Materials, 1053.

1888-nji ýylyň habary, 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda Nýu-Ýork şäheriniň beýik binalary ýykylanda, Laodikeýa ybadathanasyna gönümel şaýatlygyň berilmelidigini aýan eden habar bolupdy; we şol gönümel şaýatlyk üçünji «Wahyň» Yslam baradaky habarydyr; ol dinden ýüz öwren halka üflenende, olary güýçli bir goşun hökmünde ýaşaýşa getirmäge güýji bardyr.

“Biziň ybadathanalarymyza we edaralarymyza ukuda ýatanlary oýarmak üçin göni şaýatlyk berilmelidir.”

“Rebbiň sözi ynanylyp, oňa boýun bolnanda, zygyderli ösüş bolar. Indi öz beýik mätäçligimizi görelin. Reb, gury süňkleriň içine ýaşaýyş demi üfleýänçä, bizi ulanyp bilmez. Men şeýle sözleriň aýdylanyny eşitdim: ‘Hudaýyň Ruhunyň ýüregiň üstünde çuňňur täsirli

hereketsiz, Onuň ýaşayş beriji täsiriniň bolmazlygynda, hakykat öli harpa öwrülýär.” Review and Herald, November 18, 1902.

1888-nji ýyl Adventizmiň ikinji nesliniň başlangyjyny belleýär, emma ol şol bir wagtda ahyrzamana laýyk gelýän pygamberlik çyzygyny hem üpjün edýär. 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda Hudaý Yslamyň ýer ýüzündäki haýwana eden hüjüminiň pygamberligiň ýerine ýetmesi bolandygyny kabul etmegi saýlan halkyny köne ýollara gaýtaryp getirdi. Hudaýyň halky William Milleriň gymmatly hazynalaryna gaýdyp, birinji we ikinji Hasratlaryň ýerine ýetmesini öz içine alan düýpli hakykatlar boýunça öwredilmelidi; şol hakykatlar hem öz gezeginde şol wagtda üçünji Hasratyň gelendigini berkarar etdi. Şol adamlar köne ýollara gaýdyp gelenden soň, olar Habakkugyň iki tagtasynyň mukaddesligini görmäge alnyp barylady.

1863-nji ýylda Habakkukyň iki tagtasyna garşy edilen gozgalaň, ýagny Milleriň gymmatbaha miraslary hem-de Adventizmiň binýatlary bolan şol hakykatlara garşy çykyş, 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda gaýtadan gaýtalan bir gozgalaňyň nusgasy boldy; çünki Laodikiýa Adventizminiň ýolbaşçylaryna ýene-de Milleriň gymmatbaha miraslaryny goldamak ýa-da olary ret etmek mümkinçiligi berildi. Ýezekil sekizinjide görkezilen Adventizmiň ähli dört nesli hem 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabryndaky Laodikiýa Adventizminiň gozgalaňyny hem görkezýär.

Biz indiki makalada Laodikiýa Adventizminiň ikinji neslini kesgitlemegimizi dowam etdireris.

“Hudaý adamy ebedi hakykatlary gujaklap biljek mähir-duýgular bilen ýaratdy. Bu duýgular ýerwarlygyň ähli täsirinden azat, päk we mukaddes saklanmalydy. Emma adamlar öz hasabyndan ebediligi ýitirdiler. Her bir janyň ykbalyny Öz elinde saklaýan Hudaý, Alfa we Omega, başlangyç hem ahyr, unudyldy. Adamlar özlerini bilimde gudratly hasap edip, Hudaýyň nazarynda özlerini iň pes derejä çenli pese goýberdiler.”

“Ynsanyň aňy dünýewi boldy. Ol hudaýlygyň möhürini aýan etmegiň ýerine, ynsanlygyň möhürini görkezýär. Onuň öýjüklerinde ýeriň şekilleri görünýär. Nuhyň günlerinde höküm süren, şol döwrüň ýaşajylaryny halas bolmak umydyndan mahrum eden peseldiji amallar şu gün hem görünýär.” Signs of the Times, December 18, 1901.